

№ тем. блоку	Назви тем, що входять до блоку	Усього годин	У т.ч. п/р	Примітка
Блок	Вступ.	2		
I	Розділ I. Географічна карта та робота з нею	7		
	Тема 1. Географічна карта.	3		
	Тема 2. Топографічні карти.	3	1	п/р№1
	Тематичне оцінювання № 1			
	Розділ II. Географічний простір України	6		
	Тема 1. Україна на політичній карті Європи і світу.	2	1	п/р№2
	Тема 2. Формування території України.	1		
	Тема 3. Україна на карті годинних поясів.	2	1	п/р№3
15 год	Тематичне оцінювання № 2			
	Розділ 3. Природні умови і ресурси України	34		
Блок II	Тема 1. Рельєф, тектонічна та геологічна будова, мінеральні ресурси.	7 год		п/р№4
	Тема 2. Клімат і кліматичні ресурси	5 год	2	п/р№5,6
	Тематичне оцінювання № 3 (к/р за 1 семестр)	1		1 год з резерв
Блок III	Тема 3. Води суходолу і водні ресурси.	5+ 1 з р	1	п/р№7
	Тема 4. Ґрунти та ґрунтові ресурси.	2		п/р№8
	Тема 5. Рослинність.	1		
10 год	Тема 6. Тваринний світ України.	1		
	Тематичне оцінювання № 3	1		1 год з резерв
Блок IV	Тема 7. Ландшафти України.	10	1	п/р№9
	Тема 8. Природокористування	3	1	п/р№10
14	Тематичне оцінювання № 4	1		1 год з резерв
Блок V	Розділ IV. Населення України та світу	12		
	Тема 1. Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України.	3	1	п/р№11
12	Тема 2. Розселення.	4		
	Тема 3. Етнічний склад населення.	2		
	Тема 4. Релігійний склад населення.	1		
	Тема 5. Зайнятість населення в світі й Україні.	2		
	Тематичне оцінювання № 5			
	Розділ V. Природа та населення свого адміністративного регіону	5		

Вивчення географії у 8 класі (*Україна у світі: природа, населення*) спрямоване на формування науково-географічної картини своєї держави як складника світової спільноти держав на основі комплексного її вивчення. Цей курс допомагає учневі усвідомити себе громадянином України, сформувати знання про природу та населення країни, свого регіону, виховати повагу до українського народу, його культури, відчути себе справжнім патріотом своєї держави. **Програма курсу розрахована на 70 годин (2 години на тиждень), з яких 3 години становлять резерв часу.** Важливим принципом побудови змісту курсу є інтеграція, що реалізується у поєднанні фізико- та суспільно-географічних складників під час вивчення природних комплексів і населення України та свого регіону з урахуванням уже здобутих знань про природу материків і океанів, населення країн світу з курсу географії, що вивчався у 7 класі. Особлива роль географії у 8 класі полягає у значному її світоглядному потенціалі й тісних взаємозв'язках змісту із сучасністю та особистим досвідом учнів. Для досягнення окресленої мети вивчення географії у 8 класі спрямоване на вирішення таких **завдань**:

- сформувати в учнів знання та уявлення про Україну як цілісну країну, в якій відбуваються різноманітні глобальні та регіональні природні, суспільно-географічні та екологічні процеси;
- розкрити нові поняття і закономірності та поглибити й узагальнити вже сформовані теоретичні знання з фізичної та суспільної географії;
- сформувати уявлення про окремі поняття суспільно-географічного змісту;
- продовжити розвиток практичних умінь і навичок самостійної роботи, що сприятимуть активній соціально відповідальній поведінці учнів у географічному просторі країни.

Програмою передбачено виконання **11 практичних робіт**, з яких чотири є обов'язковими для оцінювання. Вони спрямовані на розвиток умінь і навичок роботи з картами та іншими джерелами географічної інформації; виявлення зв'язків природи і суспільства в межах України. Запропоновані також завдання творчого характеру (дослідження), які, як і в попередніх курсах, можна оцінювати вибірково.

№	Дата	Тема уроку	Д/з
---	------	------------	-----

Вступ (2 год)

1		Що вивчає курс «Україна у світі: природа, населення» Об'єкти вивчення і методи досліджень фізичної та суспільної географії України. Джерела географічної інформації Первинний інструктаж з техніки безпеки	§1, с.3 ст.. 9
2		Географічні дослідження території України Географічні відомості про Україну в минулому. Сучасні географічні дослідження	§2

Знаний компонент:

називає об'єкти вивчення курсу;
наводить приклади географічних досліджень території України у минулому і тепер;
пояснює особливості сучасних географічних досліджень.

Діяльнісний компонент:

характеризує методи досліджень фізичної та суспільної географії;
розрізняє істотні ознаки понять «фізична географія» та «суспільна географія»;
вміє користуватися джерелами географічної інформації.

Ціннісний компонент:

оцінює значення знань із фізичної та суспільної географії для себе і суспільства.

Розділ І. Географічна карта та робота з нею (7 год)

Тема 1. Географічна карта (3 год)

3		Географічна карта. Картографічні проекції	§3
4		Класифікація карт. Способи зображення географічних об'єктів та явищ на картах	§4
5		Зображення України в картографічних творах. Види картографічних зображень	§5

Знаний компонент:

називає джерела географічної інформації, елементи карти;
пояснює відмінності між різними видами карт, картографічними проекціями.

Діяльнісний компонент:

розпізнає види карт за просторовим охопленням, масштабом, змістом і призначенням;
характеризує методи і засоби отримання географічної інформації з загальногеографічних і тематичних карт;
визначає об'єкти, напрямки, відстані, географічні координати за навчальними картами;
вміє користуватися навчальними картами й атласами, картографічними інтернет-джерелами;
застосовує сучасні навігаційні системи на практиці.

Ціннісний компонент:

оцінює значення джерел географічної інформації для життєдіяльності людини.

Тема 2. Топографічні карти (4 год)

6		Топографічні карти	§6
7		Практична робота 1. Визначення напрямків, відстаней, площ, географічних і прямокутних координат, висот точок за топографічною картою	§6 повт
8		Практична робота 1. Визначення напрямків, відстаней, площ, географічних і прямокутних координат, висот точок за топографічною картою	§7
9		Дослідження Прокладання маршрутів за топографічною картою та їх обґрунтування.	

Знаний компонент:

називає елементи топографічної карти;
пояснює особливості читання топографічної карти.

Діяльнісний компонент:

читає топографічні карти, плани міст, схеми руху транспорту;
характеризує методи і засоби отримання інформації з топографічних карт;
визначає об'єкти, напрямки, відстані, географічні, прямокутні координати, висоту точок за топографічною картою;
вміє працювати в групі та команді;
застосовує отримані знання в орієнтуванні на місцевості з допомогою топографічної карти, плану, схеми.

Ціннісний компонент:

оцінює значення топографічних карт у побуті та господарській діяльності

Розділ II. Географічний простір України – 6 год**Тема 1. Україна на політичній карті Європи і світу (2 год)**

10		Політична карта світу, її елементи та процес формування. Державний лад: форми правління та адміністративно-територіальний устрій країн. Державний лад в Україні	§8
11		Географічне положення України Географічне положення, державна територія та державні кордони України Практична робота № 2 Позначення на контурній карті кордонів сусідніх держав, крайніх точок, географічних центрів України та Європи і зазначення їхніх назв; визначення координат точок, протяжності території України в градусах і кілометрах. Дослідження Порівняльна оцінка географічного положення України з країнами світу (2–3 на вибір)	§9

Знаннєвий компонент:

називає істотні ознаки політичної карти, складники державної території;
пояснює відмінність між поняттями «країна», «держава», «залежна територія».

Діяльнісний компонент:

характеризує географічне положення України;
розрізняє фізико-, економіко-, політико-географічне положення держави;
показує на карті суходільні і морські кордони: суходіл і територіальні води, крайні точки України, країни-сусіди України; географічні центри України; географічний центр Європи в Україні.
визначає за допомогою карти протяжність території України в градусах і кілометрах.

Ціннісний компонент:

обґрунтовує вплив значення географічного положення України в Європі та світі на економічні та політичні процеси в середині держави;
оцінює політико-географічне положення держав та географічне положення України.

Тема 2. Адміністративно-територіальний устрій України (1 год)

12		Територіальні зміни кордонів України з XX ст. Особливості сучасного адміністративно-територіального устрою, його проблеми та шляхи вдосконалення на різних територіальних рівнях.	§10
----	--	---	-----

Знаннєвий компонент:

називає адміністративно-територіальні одиниці України;
пояснює особливості сучасного адміністративно-територіального устрою України;
наводить приклади різних адміністративно-територіальних одиниць за географічним положенням на карті України.

Діяльнісний компонент:

аналізує зміни територіальних кордонів України з XX ст.;
прогнозує економічні та соціальні наслідки змін адміністративно-територіального устрою України;
показує на карті одиниці адміністративно-територіального устрою України; зміни кордонів України в XX ст.

Ціннісний компонент: оцінює значення знань про адміністративно-територіальний устрій держави;**Тема 3. Україна на карті годинних поясів (2 год)**

13		Україна на карті годинних поясів. Практична робота № 3 Аналіз карти годинних поясів світу. Розв'язування задач на визначення часу	§11
14		Дослідження Планування маршруту мандрівки країнами світу з визначенням різниці в часі в них порівняно з київським	§11, ст. 58-59
15		Узагальнюючий контроль знань з розділів: «Вступ», «Географічна карта та робота з нею», «Географічний простір України»	Т.О.1

Знаннєвий компонент:

називає різні види часу, що існують в міжнародній системі його відліку;
наводить приклади регулювання часу в країнах світу;
пояснює відмінність між поняттями «місцевий час», «поясний час».

Діяльнісний компонент:

характеризує особливості регулювання системи відліку часу в країнах світу;
аналізує карту годинних поясів Землі;
показує на карті лінію зміни дат;
визначає місцевий і поясний час, час у країнах світу та в Україні.

Ціннісний компонент:

обґрунтовує вплив літнього часу на господарську діяльність та здоров'я людини;

Розділ 3. Природні умови і ресурси України (34 год)**Тема 1. Рельєф, тектонічна та геологічна будова, мінеральні ресурси. (7 год)**

16	Загальні риси рельєфу України. Практична робота 4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у межах України	§12
17	Тектонічна будова України Практична робота 4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у межах України (продовження)	§13
18	Геологічна будова Практична робота 4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у межах України (продовження)	§14
19	Особливості природних умов території України у різні геологічні ери Дослідження П. Тутковського. Неотектонічні рухи. Вплив геологічної будови та тектоніки на діяльність людини.	§15
20	Формування рельєфу. Внутрішні та зовнішні рельєфотвірні чинники і процеси. Типи рельєфу за походженням. Рельєф і діяльність людини.	§16
21	Корисні копалини України. Паливні корисні копалини Діючі та перспективні басейни й райони видобутку вугілля, нафти, природного газу, «сланцевого газу», торфу, горючих сланців. Практична робота 4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у межах України (продовження)	§17
22	Рудні та нерудні корисні копалини Басейни, райони залягання та видобутку. Мінеральні води та грязі. Проблеми раціонального використання мінеральних ресурсів Практична робота 4. Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у межах України (закінчення)	§18

Знаннєвий компонент:

називає форми земної поверхні;

наводить приклади корисних копалин щодо їх використання;

формулює визначення понять «платформа», «щит», «плита», «область складчастості».

Діяльнісний компонент:

Знаходить і показує на картах різного масштабу:

низовини: Придніпровська, Причорноморська, Закарпатська, Поліська;

височини: Придніпровська, Подільська, Донецька, Приазовська, Хотинська

(г. Берда);

гори: Українські Карпати (г. Говерла), Кримські (г. Роман-Кош);

тектонічні структури: Східноєвропейська платформа, Український щит, Волино-Подільська плита,

Дніпровсько-Донецька западина, Причорноморська западина, Скіфська платформа, Донецька складчаста

область, Карпатська і Кримська складчасті системи;

басейни і родовища корисних копалин: Донецький та Львівсько-Волинський кам'яновугільні басейни,

Дніпровський буровугільний басейн, Західний, Східний, Південний нафтогазоносні райони, Криворізький

залізрудний басейн, Кременчуцький залізрудний район, Придніпровський марганцеворудний басейн,

Іршанське родовище титанових руд, Артемівське, Слов'янське родовища кам'яної солі, Заваллівське

родовище графіту;

аналізує поширення різних за віком гірських порід за геологічною картою;

пояснює вплив неотектонічних рухів на формування рельєфу.

Ціннісний компонент:

обґрунтовує необхідність раціонального використання природних ресурсів;

оцінює вплив людини на рельєф, наслідки видобування корисних копалин та необхідність охорони надр;

встановлює взаємозв'язки між рельєфом, тектонічними структурами, корисними копалинами, геологічною будовою території.

Тема 2. Клімат і кліматичні ресурси (5 год + 1 год з резерву на контрольну роботу)

23	Основні кліматотвірні чинники, їх вплив на клімат України	§19
24	Клімат України. Відображення його показників на кліматичній карті	§20
25	Практичні роботи 5. Визначення вологості повітря за заданими показниками. 6. Встановлення особливостей клімату різних регіонів України за аналізом карт та кліматичних діаграм.	
26	Сезонні погодні умови. Несприятливі погодно-кліматичні явища	§21
27	Прогноз погоди. Кліматичні ресурси Синоптична карта. Метеорологічні станції, бюро погоди, гідрометеорологічна служба України. Вплив погодно-кліматичних умов на здоров'я і господарську діяльність людини. Дослідження Прогнозування погоди за народними прикметами та порівняння з прогнозом в інтернет-джерелах, ЗМІ	§22
28	Контрольна робота за I семестр (тематичне оцінювання №2)	To2

Знаннєвий компонент:

називає основні кліматотвірні чинники, кліматичні показники, типи клімату;
наводить приклади небезпечних погодних явищ та їх наслідків;
формулює поняття «погода», «клімат», «атмосферний фронт», «циклон», «антициклон»;
пояснює дію кліматотвірних чинників.

Діяльнісний компонент:

характеризує особливості розподілу сонячної енергії, напрямки руху атмосферних фронтів, циклонів та антициклонів, річний розподіл кліматичних показників у межах України;
визначає за кліматичною картою особливості розподілу температури, повітря та опадів;
порівнює особливості зволоження в різних частинах України, кліматичні умови своєї місцевості з іншими регіонами та їх вплив на сільське господарство;
аналізує погодні особливості різних регіонів України за допомогою інтернет-ресурсів.

Ціннісний компонент:

робить висновки про значення прогнозу погоди для життєдіяльності людей;
оцінює можливість використання кліматичних ресурсів у різних сферах господарської діяльності в Україні та у побуті.

Тема 3. Води суходолу і водні ресурси.

29	Склад вод суходолу. Поверхневі води. Річки	§23
30	Основні річкові басейни та системи. Практична робота 7. Позначення на контурній карті назв найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, позначення боліт України	§24
31	Озера, їхні типи, особливості водного режиму. Практична робота 7. Позначення на контурній карті назв найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, позначення боліт України (продовження)	§25
32	Болота, водосховища та канали. Практична робота 7. Позначення на контурній карті назв найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, позначення боліт України (закінчення)	§25
33	Підземні води. Водні ресурси України Дослідження Аналіз забезпеченості водними ресурсами різних територій України Води Чернігівської області	§26

Знаннєвий компонент:

називає складові частини вод суходолу в межах України;
формулює визначення понять «річка», «озеро», «болото», «підземні води», «водосховище», «канал», «меандри», «тераси», «водний режим», «річковий стік», «витрата води», «водні ресурси», «твердий стік», «падіння річки», «похил річки»;

пояснює особливості живлення та водного режиму річок, озер.

Діяльнісний компонент:

Знаходить та показує на картах різного масштабу:

річкові системи: Дніпра, Сіверського Донця, Південного Бугу, Дністра, Дунаю, Західного Бугу;
озера: Ялпуг, Сасик, Шацькі, Синевир;

лимани: Дніпровсько-Бузький, Молочний, Дністровський;

водосховища: Київське, Канівське, Кременчуцьке, Каховське, Дніпровське, Дніпродзержинське;
Дністровське; Печенізьке;

канали: Північнокримський, Дніпро – Донбас, Каховський;

визначає падіння та похил річки;

характеризує водні об'єкти України, шляхи раціонального використання водних ресурсів;

порівнює гідрографічні особливості водних об'єктів;

аналізує можливості використання водних ресурсів.

Тема 4. Ґрунти та ґрунтові ресурси (2 год)

34	Ґрунти України	§27
35	Практична робота 8. Порівняльний аналіз різних типів ґрунтів України. Дослідження Вплив людини на родючість ґрунтів	

Знаннєвий компонент:

називає основні чинники ґрунтоутворення та типи ґрунтів;

пояснює умови ґрунтоутворення, особливості поширення ґрунтів.

Діяльнісний компонент:

характеризує ґрунтові ресурси України;

аналізує карту ґрунтів України.

Ціннісний компонент:

робить висновки щодо закономірностей поширення ґрунтів на рівнинній частині України та в горах;

визначає вплив родючості ґрунтів на сільськогосподарську діяльність;

оцінює заходи з підвищення родючості та охорони ґрунтів.

Тема 5. Рослинність.

36	Рослинність. Різноманітність рослинності. Закономірності поширення рослинного покриву в Україні. Рослинні угруповання. Червона та Зелена книги України. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Рослинність своєї місцевості	§28
----	--	-----

Знаннєвий компонент: називає видовий склад рослинності;

наводить приклади рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, ендемічних і зникаючих видів рослин.

Діяльнісний компонент:

характеризує основні типи рослинного покриву України;

розпізнає рослини, що занесені до Червоної книги України;

аналізує карту рослинності України, вплив господарської діяльності людини на рослинний покрив;

спостерігає за змінами рослинності своєї місцевості.

Ціннісний компонент:

робить висновки щодо закономірностей поширення основних типів рослинності в Україні;

оцінює стан рослинних ресурсів, їх роль у господарській діяльності, можливості використання в різних регіонах України;

усвідомлює необхідність збереження та відновлення рослинності.

Тема 6. Тваринний світ України.

37	Тваринний світ України. Різноманітність тваринного світу. Закономірності поширення тваринного світу в Україні. Тварини, занесені до Червоної книги України. Вплив людини на тваринний світ. Тваринні ресурси України, заходи з їх відтворення й охорони. Тваринний світ своєї місцевості. Дослідження Рослини і тварини України, які походять з інших материків і частин Євразії	§29
38	Тематичне оцінювання 3	

Знаннєвий компонент: називає видовий склад тваринного світу; наводить приклади акліматизації та реакліматизації тварин.

Діяльнісний компонент:

характеризує фауністичний склад лісів, луків, степів, боліт, водойм; розпізнає тварин, які занесені до Червоної книги України; аналізує карту тваринного світу України.

Ціннісний компонент: робить висновки щодо закономірностей поширення основних видів тварин в Україні; оцінює стан тваринних ресурсів, їх роль у господарській діяльності людини; усвідомлює наслідки впливу людської діяльності на тваринний світ України та своєї місцевості.

Тема 7. Ландшафти України 10 год

39	Ландшафт як просторово-цілісна система	§30
40	Районування природних ландшафтів, їх відображення на картах. Дослідження К. Геренчука	§31
41	Природні зони України. Зона мішаних і широколистяних лісів	§32
42	Лісостепова зона України	§33
43	Зона степів України	§34
44	Практична робота 9. Складання порівняльної характеристики природних зон України (за вибором) Дослідження Ландшафти своєї місцевості, їх освоєння і використання. Виявлення ландшафтів у світі, що мають схожість з ландшафтами України	
45	Українські Карпати. Географічне положення та головні риси природи Гірські ландшафти Карпат. Охорона природи	§35, 36
46	Кримські гори	§37
47	Чорне море	§38
48	Азовське море	§39

Знаннєвий компонент:

називає чинники формування природних ландшафтів, природні країни, природні зони;
пояснює на конкретних прикладах особливості взаємодії компонентів природи у ландшафті.

Діяльнісний компонент:

Знаходить і показує на картах різних масштабів природні зони, гірські країни, Чорне море, Азовське море; острови Зміїний, Джарилгач, півострови Кримський, Керченський, косу Арабатська Стрілка, Каркінітську затоку, Керченську протоку;
характеризує рівнинні лісові, лісостепові, степові та гірські ландшафти, природні комплекси морів;
аналізує карту ландшафтів, співвідношення природних та антропогенних ландшафтів у своїй місцевості.

Ціннісний компонент:

прогнозує наслідки впливу господарської діяльності людини на природні особливості ландшафтів;
висловлює судження про природно-ресурсний потенціал природних комплексів.

Тема 8. Природокористування. 3 год

49	Використання природно-ресурсного потенціалу України	§40
50	Природно-заповідний фонд України. Національна екологічна мережа. Практична робота 10. Позначення на контурній карті об'єктів природно-заповідного фонду України	§41
51	Основні заходи щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони довкілля. Природокористування в умовах сталого розвитку	§42
52	(Тематичне оцінювання №4) Контрольна робота 2.	

Знаннєвий компонент:

називає складники природно-ресурсного потенціалу України, види забруднень довкілля;
наводить приклади об'єктів природно-заповідного фонду України;
пояснює сутність понять «екологічна ситуація», «моніторинг навколишнього середовища», «заповідник», «національний парк».

Діяльнісний компонент:

Знаходить і показує на картах різних масштабів:
біосферні заповідники: Асканія-Нова, Карпатський, Дунайський, Чорноморський;
природні заповідники: Карадазький, Український степовий, Медобори, Канівський, Поліський;
національні природні парки: Карпатський, Шацький, Синевір, Подільські Товтри;
регіональний ландшафтний парк «Меотида»;
характеризує сучасну екологічну ситуацію в Україні;
аналізує природно-ресурсний потенціал у різних регіонах України, аспекти раціонального природокористування, вплив екологічної ситуації на здоров'я населення;
визначає об'єкти природно-заповідного фонду своєї місцевості;
дотримується правил безпеки та норм поведінки в природі.

Ціннісний компонент:

оцінює переваги створення національної екологічної мережі, наслідки використання й охорони природних умов та природних ресурсів України;
 усвідомлює необхідність ініціативи створення розгалуженої системи природозаповідних територій;
 оцінює вплив екологічної ситуації на здоров'я населення.

Розділ IV. Населення України та світу – 12 год

Тема 1. Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України. – 3 год

53		Кількість населення в світі та Україні. Чинники, що впливають на кількість населення	§43
54		Механічний рух населення: причини і види міграцій, основні напрямки міграційних потоків у світі та Україні. Українська діаспора.	§45
55		Статеві-віковий склад населення світу й України. Тривалість життя населення. Практична робота 11. Аналіз статеві-вікових пірамід України та окремих країн світу	§44

Знансвий компонент:

називає кількість населення світу та в Україні; найбільші країни за кількістю населення;
 розуміє поняття «природний рух населення»,
 «природний приріст населення», «демографічний вибух», «демографічна криза», «демографічна політика», «еміграція», «імміграція»;
 пояснює демографічну ситуацію, що склалася в різних регіонах України.

Діяльнісний компонент:

визначає показники народжуваності, смертності, природного й механічного руху, частки жінок і чоловіків, окремих вікових груп у структурі населення країни (регіону);
 показує на карті і називає регіони світу, країни, області в Україні з найбільшою і найменшою кількістю населення, природним приростом, країни з найбільш численною українською діаспорою;
 знаходить інформацію з різних джерел, що характеризує населення світу й окремих країн, України та її областей;
 аналізує статеві-вікові піраміди України та країн світу (на вибір);
 характеризує демографічні показники населення країни за сукупністю картографічних і статистичних матеріалів, механічний рух населення в Україні.

Ціннісний компонент:

оцінює важливість знань про демографічні процеси для соціально-економічного розвитку України та країн світу;
 усвідомлює необхідність дотримання здорового способу життя.

Тема 2. Розселення. 4 год -1 на тем оц

56		Густота населення. Територіальні відмінності густоти населення у світі й Україні Дослідження Визначення регіонів України з найбільшою і найменшою густотою населення	§46
57		Міські і сільські населені пункти. Урбанізація, причини, що її зумовлюють	§47
58		Міське й сільське населення України	§48

Знансвий компонент:

Називає середній показник густоти населення в Україні та визначає найбільш (найменш) густозаселені країни світу;
 розуміє поняття «урбанізація», «субурбанізація», «агломерація», «мегаполіс», «мегаполіс».

Діяльнісний компонент:

визначає показники урбанізованості території;
 показує на карті і називає регіони світу, країни, області в Україні з найбільшою і найменшою густотою населення та рівнем урбанізації, найбільші агломерації, світові міста, найбільші міста в Україні;
 знаходить у різних джерелах інформацію, що характеризує особливості розселення населення в світі й окремих країнах, Україні та окремих її областях;
 розрізняє міські і сільські населені пункти, типи міст за людністю і функціями, місто, агломерація, мегаполіс й мегаполіс, темп і рівень урбанізації;
 порівнює рівень і темпи урбанізації в Україні і світі.

Ціннісний компонент:

оцінює важливість знань про особливості розселення населення;
 усвідомлює взаємозв'язок між густотою населення та геоекологічною ситуацією;
 оцінює і пояснює вплив природних, демографічних і соціально-економічних чинників на територіальні відмінності густоти населення.

Тема 3. Етнічний склад населення.

59		Етноси. Найпоширеніші мовні сім'ї	§49
60		Національний склад населення України: особливості та регіональні відмінності. Національні меншини та етнічні групи, основні райони їх розселення	§50

Знансвий компонент:

називає найпоширеніші мовні сім'ї; розуміє поняття «раса», «нація», «етнос», «народ», «мовна сім'я». Діяльнісний компонент: характеризує національний склад населення України за сукупністю картографічних і статистичних матеріалів; порівнює етнічний склад населення регіонів України; показує на карті і називає однопонаціональні й багатонаціональні країни, райони розселення національних меншин в Україні; знаходить у різних джерелах інформацію, що характеризує етнічний склад населення України й окремих країн. Ціннісний компонент: усвідомлює важливість толерантного ставлення до представників інших рас, національностей.			
61		Тема 4. Релігійний склад населення. – 1 год Релігія як явище культури. Світові релігії. Регіональні відмінності релігійних вірувань в Україні	§51
Знаннявий компонент: називає світові релігії; розуміє поняття «світова релігія»; Діяльнісний компонент: показує на карті і називає регіони домінування світових релігій; знаходить у різних джерелах інформацію, що характеризує релігійний склад населення світу, окремих країн, України та її областей; характеризує найпоширеніші релігійні конфесії в Україні. Ціннісний компонент: оцінює важливість толерантного ставлення до представників інших релігійних громад.			
Тема 5. Зайнятість населення в світі й Україні. – 2 год			
62		Трудові ресурси. Кількість і якість трудових ресурсів	§52
63		Зайнятість населення. Проблеми зайнятості населення	§53
64		Тематичне оцінювання №5	
Знаннявий компонент: називає кількість трудових ресурсів в Україні; розуміє поняття «трудові ресурси», «економічно активне населення», «зайнятість населення»; пояснює причини безробіття. Діяльнісний компонент: визначає показники безробіття; показує на карті і називає області в Україні з найбільшою і найменшою кількістю трудових ресурсів; знаходить у різних джерелах інформацію про проблеми зайнятості населення світу, окремих країн, України та її областей; характеризує кількість і якість трудових ресурсів окремих країн та України; порівнює структуру зайнятості населення в окремих країнах і Україні. Ціннісний компонент: усвідомлює важливість знань про трудові ресурси і зайнятість населення для соціально-економічного розвитку країни.			

Розділ V. Природа та населення свого адміністративного регіону – 4 год

65		Тема 1. Географічне положення, адміністративно-територіальний устрій, історія формування і розвитку. 1 год	
66		Тема 2. Природа регіону. Особливості природних умов і ресурсів. Природокористування. Об'єкти природно-заповідного фонду.	
67		Тема 3. Населення регіону. Кількість та структура населення. Етнічний склад. Особливості зайнятості населення.	
68		Дослідження Ознайомлення з об'єктами природи своєї місцевості	
Знаннявий компонент: пояснює взаємозв'язки між природними компонентами, вплив природних умов і природних ресурсів на розселення населення в області і своїй місцевості. Діяльнісний компонент: характеризує рельєф і геологічну будову, клімат, поверхневі й підземні води, ґрунтово-рослинний покрив, тваринний світ, ландшафти, населення, адміністративної області своєї місцевості;			

аналізує використання природних ресурсів, екологічні наслідки природокористування.

Ціннісний компонент:

висловлює судження щодо заходів з метою раціонального використання та охорони природних ресурсів і покращення умов життя населення;

обговорює потреби та можливості створення нових підприємств у регіоні.

69-70

Повторення